

هدف از این پمفلت این است که در مورد کولوستومی و مراقبت از آن اطلاعاتی را به شما بدهد.

استوماي روده چیست؟

از طریق جراحی یک قسمتی از روده که برش داده شده به روی شکم آورده می شود تا ترشحات و محتویات روده از طریق آن خارج و تخلیه شود.

کولوستومی چیست ؟

- در این عمل قسمتی از روده بزرگ از طریق دیواره شکم به بیرون باز می شود و لبه های آن به پوست شکم بخیه زده می شود. مدفوع از طریق کولوستومی به بیرون تخلیه می شود.

- این عمل با بی هوشی عمومی انجام می شود.
- ممکن است کولوستومی فرزند شما دوحلقه باشد که از یکی ترشحات ژله ای و از دیگری مدفوع خارج شود.

- اندازه استوما بلافاصله بعد از عمل بزرگ و متورم است که رفته رفته کوچکتر خواهد شد.
- مدفوعی که از کولوستومی دفع می شود نرم تر و شل تر از مدفوعی است که بطور معمول از مقعد دفع می شود.



چه وقت کولوستومی انجام می شود؟

- این عمل معمولاً بعلت انسداد روده و یا آسیبهای وارده به روده انجام می شود و ممکن است موقت یا دائمی باشد. علت های کولوستومی مانند:
- ناهنجاری های مقعد مثل بسته بودن آن
- در برخی عفونتهای داخل شکم که باعث پاره شدن روده می شوند.

- آسیب به روده مانند زخم روده
- انسداد کامل یا انسداد قسمتی از روده
- بیماری هیرشپرونک

در کودکانی که به علت بسته بودن مقعد کولوستومی میشوند، کولوستومی موقت می باشد. بعد از گذشت چند هفته عمل دوم یعنی ترمیم مقعد انجام می شود و بعد از بهبودی زخم محل و با توجه به شرایط بیمار عمل آخر یعنی بستن کولوستومی انجام می شود.

از چه زمانی برای کودک تغذیه شروع می شود ؟

- معمولاً روز اول عمل نباید چیزی بخورد.
- از روز دوم با توجه به سن کودک اول تغذیه با آب قند یا آب و مایعات صاف شده شروع می شود و در صورت تحمل و نداشتن استفراغ، می توانید شیر بدهید.
- چند روز بعد عمل، کودک شما می تواند رژیم غذایی معمولی را دریافت کند.

آیا رژیم غذایی خاصی خواهد داشت؟

رژیم خاصی لازم نیست فقط برخی مکملهای غذایی طبق توصیه پزشک باید مصرف شود که رنگ و قوام مدفوع را تغییر می دهد. نگران نباشید طبیعی است.

چگونه از کولوستومی مراقبت کنیم؟

- قبل از هر کاری برای جلوگیری از عفونت دستهایتان را با آب و صابون بشویید .
- بعلت حساس بودن پوست کودک و احتمال آسیب پوستی بعد از هر بار دفع مدفوع، استوما و اطراف آن را با آب بشویید .
- محل را باید تمیز و خشک نگه دارید.
- یک گاز یا دستمال نرم به طول و عرض ۱۰ سانتی متر انتخاب کرده و وسط آن را به اندازه سوراخ استوما برش داده و روی آن قرار دهید تا هنگام دفع مدفوع با پوست تماس نداشته باشد.
- چند عدد تنظیف یا پارچه نخی بصورت مچاله شده روی استوما بگذارید تا مدفوع وارد فضای خالی پارچه ها شده و به بیرون نریزد.
- از یک پوشک بچه استفاده کنید تا روی پارچه ها را بپوشاند و یا از یک دستمال سه گوش جهت بستن روی استوما استفاده کنید.
- در کودکان بزرگتر می توانید بعد از یک هفته از کیسه کولوستومی استفاده کنید.
- می توانید کودک را حمام دهید. نگران نباشید آب وارد دهانه استوما نخواهد شد.
- بعد از حمام دادن محل را تمیز و خشک کنید و پارچه نخی یا تنظیف را روی محل بگذارید.



دانشگاه علوم پزشکی
و خدمات بهداشتی درمانی تبریز



مرکز آموزشی، درمانی و پژوهشی کودکان زهرا مردانی آذری

راهنمای والدین

مراقبت از استوما (کولوستومی)



آموزش سلامت

تهیه و تنظیم: کافیه اصلانی، ناهید دهخدا

کارشناس ارشد پرستاری

مشاور: دکتر داوود بادبرین (@dr.badbarin)

فوق تخصص جراحی کودکان

تاریخ تهیه: ۱۴۰۰/۰۶

آخرین بازنگری: ۱۴۰۴/۰۱

آدرس سایت بیمارستان کودکان زهرا مردانی آذری

<https://mardaniazari.tbzmed.ac.ir>

در چه مواردی باید به پزشک مراجعه کنم؟

- تغییر رنگ دهانه استوما به بنفش، آبی یا کبودی
- وجود خون زیاد همراه با مواد دفعی از استوما
- بیرون زدگی روده از حلقه کولوستومی یا رفتن حلقه به درون شکم
- افزایش یا کاهش تعداد دفعات مدفوع
- قرمزی پوست و تورم اطراف استوما
- عدم افزایش وزن شیرخوار
- گریه مداوم و درد اطراف استوما
- استفراغ های مداوم، بی اشتها
- نداشتن اشک چشم هنگام گریه کردن
- تنفس سریع و نامنظم
- تب بالای ۳۸ درجه

«این پمفلت به عنوان راهنمای آموزشی والدین می باشد.
واحد آموزش سلامت تلاش می کند اطلاعات به روز و دقیقی در اختیار بیمار و خانواده قرار دهد.
اگر شما اطلاعات بیشتری نیاز دارید حتما با پزشک کودک مشورت کنید.»
یا با شماره تلفن ۳۱۵۹۲۲۹۸ تماس بگیرید.

منابع:

۱. کتاب پرستاری کودکان ونگ ۲۰۲۴

۲. کتاب نلسون ۲۰۲۴

- از پوشاندن لباسهای تنگ خودداری کنید.
- لباسهای او را هر زمان مرطوب هست تعویض کنید.

چطور کیسه استوما را تعویض کنیم؟

- اگر از کیسه های کولوستومی استفاده می کنید. دقت کنید قطر دهانه استوما با قطر دهانه کیسه یکسان باشد. تا مدفوع بیرون نریزد.
- کیسه را در صورت نشستی یا جدا شدن، تعویض کنید.
- در هنگام جدا ساختن کیسه از پوست دقت کنید ابتدا با انگشتان یک دست پوست را نگه داشته و بکشید سپس به آرامی کیسه را از پوست جدا کنید.

چگونه محل استوما را تمیز کنیم؟

- از پنبه مرطوب، لیف و یا حوله نرم برای تمیز کردن استفاده کنید. اگر از صابون استفاده می کنید محل را با آب فراوان شستشو دهید تا صابون کاملا پاک شده و در محل نماند.
- برای خشک شدن کامل محل می توانید از حالت خنک سشوار برای چند ثانیه استفاده کنید.

آیا کودک می تواند رو به شکم بخوابد؟

کودک می تواند به شکم بخوابد. اگر از کیسه استوما استفاده می کنید قبل از خواب آن را تخلیه کنید.